

**CONSILIUL NAȚIONAL DE ATESTARE A TITLURILOR,  
DIPLOMELOR ȘI CERTIFICATELOR UNIVERSITARE  
NATIONAL COUNCIL FOR ATTESTATION OF  
ACADEMIC TITLES, DIPLOMAS AND CERTIFICATES  
(CNATDCU)**

**RAPORTUL COMISIEI DE ABILITARE  
REPORT OF THE HABILITATION COMMISSION  
din data de (date) 10 iunie 2014**

**NUMELE și PRENUMELE candidatului (SURNAME and Forename of the candidate):**  
**CĂTĂLIN GHIȚĂ**

**Titlul tezei de abilitare / direcțiile principale de cercetare (Title of habilitation thesis / main research areas):**

*Noi abordări în literatura comparată. Între contexte naționale și internaționale /  
New Approaches to Comparative Literature: Between National and International Contexts*

**Direcții principale de cercetare (main research areas):**

- poezia vizionară;
- poezia romantică europeană și relația acesteia cu Orientul;
- proza de teroare și de groază;
- relația estetică dintre literatură și cinematografie.

**Domeniul de studii universitare de doctorat (Field of doctoral studies) în care urmează să se confere calitatea de conducător de doctorat (future field of doctoral supervision) *ȘTIINȚE UMANISTE - FILOLOGIE***

**Denumirea Instituției Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD) / Instituției Organizatoare de Doctorat (IOD) unde are loc susținerea publică a tezei de abilitare (Name of the institution organizing doctoral studies (IOSUD), (IOD), where the public defense of the habilitation thesis takes place)**

***FACULTATEA DE LITERE  
UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” din IAȘI***

**Punctele tari ale tezei de abilitare (Strong points of the habilitation thesis):**

- I. Valorificarea pluriperspectiviei asupra realității literare și culturale prin:**
- sistematizarea vizionarismului în poezia europeană de la origini până în romantism;
  - definirea și examinarea, in extenso, a viziunii propriu-zise, cu insistență asupra eului creator, a factorilor inductori și a rezultatului influenței exercitate de „ultimii” asupra „primilor”, ca factori esențiali în elaborarea „scenariilor vizionare”;
  - recontextualizarea culturii și a literaturii române;
  - propunerea de tipologii extinse ale poeziei românești vizionare, cu exemple din textele lui Ion Heliade-Rădulescu, Mihai Eminescu, Alexandru Macedonski, Tudor Arghezi și Octavian Goga.

- reinterpretarea (neo)tematică, poetico-stilistică a poeziei romantice europene și a relației acesteia cu Orientul pe considerentul că poeții occidentali (Coleridge, Byron, Shelley, Southey, Lamartine, Musset, Vigny, Hugo, Heliade-Rădulescu, Alecsandri, Bolintineanu, Eminescu) au fost seduși de alteritatea ontologică a lumii orientale, percepute drept epură a exotismului.

- lansarea unui concept original și flexibil, acela de „deimografie”, specific prozei de teroare și de groază, acceptat ca „scriere a terorii”, menit să elucideze substanța „esteticii de teroare”, prin comparație cu tot ceea ce intră, în mod tradițional, în categoria estetică a „groazei”;

- definiții insolite ale conceptelor de teroare și de groază, dublate de o tipologie a modelelor narrative prezente în proza autohtonă, la autori dintre cei mai diverși, precum Costache Negruzzi, I.L. Caragiale, Gala Galaction, Gib Mihăescu, Al. Philippide, Cezar Petrescu sau Mircea Eliade.

- reinterpretarea celor două forme de expresie artistică, filmul și literatura, pornind de la sugestiile unor Barthes sau Deleuze, punctând, la mai multe paliere (drame, comedii, filme de groază), interferențele dintre discursul literar și cel cinematografic.

## II. Certificarea opțiunii pluridisciplinare și transculturale prin:

- revederea binoamelor „interes pentru Orient și orientalism”, respectiv, „alteritate și exotism”;

- delimitarea polemică de perspectivele ideologice postcolonialiste și de interpretări aflați într-o „vânătoare de abateri de la regulile corectitudinii politice”;

- restrângerea obiectului de studiu la proiecția exotismului în lirica romantică, lăsând imagologiei investigarea mentalitară a alterității orientale;

- fructificarea metodei (neo)tematismului în vederea cartografierii „Orientului minții poetice”, i.e. a reprezentărilor lumii orientale în poezia engleză, franceză și română (cu o selecție ilustrativă „de creastă”);

- o mai bună vectorializare a traseului exegetic (care urmărește „Estetica spațiului oriental”, natural și artificial, și „Poetica figurilor orientale”, umane și non-antropice), chiar dacă, în analiza propriu-zisă a configurațiilor tematice, hermeneutica se împletește, natural, cu informații de istorie literară, cu observații de poetică și stilistică sau de tehnică a prozodiei;

- asumarea rolului de călăuză în universul poetic al „exoților” romantici;

- conceperea exegezei pe criterii tematice și punerea în valoare a „conexiunilor” între culturi, în jurul unei „imagini critice de ansamblu”, prin „limitarea strictă a expunerii la câțiva poeți reprezentativi pentru romantism” și la acele „contexte” bogate în sugestii intelectuale din opera acestora, potențate de expresivitatea metaforică și capabile să favorizeze dialogul intra- și intertextual între „expresii intelectuale diverse”;

- separarea „producțiilor literare” care rămân subordonate unui scop estetic de acelea care urmăresc doar să șocheze sau să-i provoace dezgust lectorului”.

III. Contribuții la promovarea unor perspective inaugurale în ceea ce privește acceptarea poeticii lui William Blake ca un „sistem nesistematic” confirmat prin:

- demonstrarea faptului că examinarea poeticii vizionare blakeene trebuie să includă trei aspecte fundamentale: problema eului (cărui i se aduc clarificări semantice necesare), problema factorilor inductori, problema viziunii, ipostazierea la nivel textual (în cărțile profetice);

- trasarea unei genealogii a eului finalizată cu o serie de remarci privitoare la natura eului vizionar;

- instituirea unor diferențe între eul empiric și eul creator care, în ansamblu, alcătuiesc eul vizionar;

- analiza calităților ontologice ale eului creator ca element *sine qua non* din cadrul procesului de creație artistică;

- realizarea unei radiografii sintetice a eului creator blakean, care înglobează calități ca: sinceritatea deplină, devotamentul față de o cauză simultan estetică și etică, inflexibilitatea, electivitatea, puterea absolută (acordată de gnoza vizionară);

- redefinirea celor doi agenți, imaginația (ca abilitate internă) și inspirația (ca abilitate externă), în contextul factorilor inductivi, apți să permită eului să experimenteze starea vizionară și apoi să transforme în operă de artă;

- prezentarea conceptului de „viziune” ca unul binar, încorporând atât „aspecte empirice” (viziuni care se adresează receptorilor și intelectului, dar care nu sunt transferate la nivel artistic) cât și „aspecte estetizate” (viziuni care sunt convertite în opere propriu-zise);

- stabilirea unui set de trăsături inconfundabile la nivelul operei poetice: neregularitate, simplitate, „acheiropoieton”, paravizualitate, paraverbalitate, unitate absolută, sinteză artistico-religioasă; telos estetic, telos ontologic, profetism, expresie apocaliptică etc.

- transferarea celor patru tipuri de viziuni (simple, duble, triple și cvadrduple) la nivelul textelor poetice.

**IV. Lansarea unei noi discipline în spațiul literar autohton – *deimografia* – acceptată ca știința studierii și descrierii formelor de terifiantă în domeniul culturii prin:**

- apropierea de istoria și sintaxa comparată a imaginarului și de genealogia diacronică a mentalităților;

- acceptarea artistului ca „administrator al spaimei” (cu exemplificări din romanul gotic englez, preocupat de mutarea acțiunii într-o geografie irațională, marginală, asocială);

- sublinierea faptului că epocile de decadentă ale culturii europene au dezvoltat pasiuni exuberante pentru frică și estetizarea spaimei;

- sfidarea canoanelor universitare prin aducerea în prim plan a unor categorii din aria de interes a secundarului literar;

- analiza metamorfozelor estetico-emoționale ale unor forme subtile de teamă;

- departajarea între stadiul primar, obiectiv și natural al fricii și cel superior, subiectiv al generatorului deopotrivă factual și textual de teroare;

- alcătuirea unui minicatalog al deimografiei românești;

- desfacerea exegezei pe trei direcții (teroarea naturală, teroarea de frontieră; teroarea supranaturală) în funcție de ancorajul ontologic al terifiantului textual;

- aducerea în prim-plan a compartimentului arhitectural al setting-ului unei narațiuni ca una dintre cele mai interesante și mai puțin exploatate teme ale terifiantului literar;

**V. Deschiderea unei nișe a studiilor culturale prin:**

- acomodarea, la limită, atât a artei vizuale (cinematografice), cât și a celei verbale (literare);

- deplasarea interesului de pe calitatea produsului pe cale de a fi livrat spectatorului, pe dispoziția lui virtuală (de pe *post factum* pe *pre factum*);

- transplantarea deimografiei în spațiul cinematografiei prin aducerea la rampă a filmelor *horror* din toate epocile.

**Punctele slabe ale tezei de abilitare (Weak points of the habilitation thesis):**

**NU ESTE CAZUL**

**Rezultatul votului / observații / concluziile comisiei de abilitare** se motivează în continuare (Voting result / observations / premises for the conclusions of the *habilitation commission* are as follows) *A se continua pe verso – dacă este necesar* (Continue overleaf if necessary)

Teza de abilitare *Noi abordări în literatura comparată. Între contexte naționale și internaționale / New Approaches to Comparative Literature: Between National and International Contexts* este un demers inter-/transdisciplinar original și inovator.

Volumele, studiile, articolele, textele conferințelor, cele zece lucrări selectate evidențiază și confirmă pasiunea și competența domnului lector universitar dr. Cătălin Ghiță pentru teme și orientări din domeniul literaturii europene și orientale mai puțin abordate.

Candidatul fructifică inter- / transcultural pasiunea constantă pentru literatură comparată coroborată cu lecturi și cercetări personale din domenii ale secundarului literar, imagologiei, culturologiei, optând pentru studiul conjugat al limbajelor și temelor literare și culturale.

Cătălin Ghiță este cunoscut atât prin studiile despre poezia vizionară (*Lumile lui Argus*), poetica lui William Blake (*Demiurgul din Londra*), compartism genetic (*Oriental Europei romantice. Alteritatea ca exotism în poezia engleză, franceză și română*) și despre scenariile narative ale terorii (*Deimografia*), cât și printr-o incitantă carte despre cinematografie (*Estetica umbrelor mișcătoare*) sau despre Japonia, scrisă la două mâni, împreună cu Roxana Ghiță (*Darurile zeiței Amaterasu*).

Concretizată în publicații, activitatea de cercetare cuprinde, până în prezent, publicarea la edituri de prestigiu a opt volume cu caracter științific (dintre care unul în calitate de coautor), editarea a două volume (dintre care unul în străinătate) și publicarea de peste 60 de lucrări în sistem peer-review, în cărți și reviste științifice și literare din România și din străinătate (Franța, Germania, Italia, Japonia și Marea Britanie). Domnul lector universitar dr. Cătălin Ghiță a publicat cca o sută șaptezeci de articole și cronici pe teme literare în reviste culturale cu ISSN și a prezentat peste douăzeci și cinci de lucrări la conferințe științifice din țară și din străinătate (Germania, Japonia, Marea Britanie).

Planurile de dezvoltare a carierei academice sunt fundamentate prin proiecte de cercetare în care domnul lector universitar dr. Cătălin Ghiță a fost și este deja angajat cu intenția de a fi în permanență angrenat în schimburi interculturale și inter/transdisciplinare, asigurând atât diseminarea largă, în mediile de specialitate, a rezultatelor cercetării, cât și demararea unor rețele de cercetare/proiecte cu specialiști de la diverse universități și institute din străinătate. În prezent, Cătălin Ghiță, astfel, director de proiect în cadrul prestigiosului grup de cercetare Inter-Disciplinary.Net, Oxford, organizând prima Conferință Globală *Fears and Anxieties in the 21st Century: The European Context*, la Mansfield College, University of Oxford (29-31 iulie 2014). Din 2012, face, de asemenea, parte din proiectul de cercetare *European Critical Traditions: The Reception of British and Irish Authors in Europe*, finanțat de British Academy și The Arts and Humanities Research Board (AHRB), care grupează specialiști de la mai multe universități europene și are ca scop organizarea de conferințe și producerea unei serii *on-going* de publicații de la înalt prestigiu academic despre receptarea autorilor britanici și irlandezi în Europa.

Sublinem și faptul că domnul Cătălin Ghiță a deținut mai multe poziții de cercetător la universități din străinătate: a fost *Visiting research scholar* la Otto-von-Guericke-Universität Magdeburg, Germania, la Universitatea din Veliko Târnovo, Bulgaria și la University of Reading, Marea Britanie și *Gastdozent* (lector invitat) la Ruhr-Universität Bochum, Germania.

A obținut, prin competiție, pe baza unor proiecte de cercetare, două granturi prestigioase: o bursă de cercetare a Guvernului Japoniei (Monbusho), care i-a permis să desfășoare o laborioasă activitate de cercetare la Universitatea Tohoku (2003-2007) și să beneficieze de o bursă de cercetare postdoctorală a Fondului Social European, prin Universitatea din Craiova (2010-2013).

În semn de recunoaștere a activității sale de cercetare, a fost ales membru în șase instituții și organizații de cercetare din România și din străinătate și i-au fost decernate patru premii literare. Numeroasele citări ale operelor proprii, precum și recenziile de care s-au bucurat volumele publicate sunt o altă mărturie a recunoașterii naționale și internaționale a rezultatelor cercetării sale. Am regăsit menționate cca. patruzeci și cinci de citări și mențiuni bibliografice și peste optzeci de cronici și recenzii la cărțile sale, la care se adaugă și prezența în numeroase baze de date internaționale și în biblioteci ale unor universități și institute de prestigiu din țară și din străinătate.

În concluzie, comisia de abilitare constată în unanimitate că:

- fundamentul tezei este girat de o bibliografie impresionantă, asigurată și de cărțile domnului Cătălin Ghiță, publicate la edituri de prestigiu;


- standardele minimale ale criteriilor de abilitare sunt îndeplinite și depășite, întreaga activitate de până acum dovedindu-se laborioasă, proiectele argumentând capacitatea domnului lector universitar dr. Cătălin Ghiță de a coordona cercetarea în echipă a unor fenomene interdisciplinare și transculturale.


Prin urmare, comisia decide acceptarea tezei de abilitare *Noi abordări în literatura comparată. Între contexte naționale și internaționale / New Approaches to Comparative Literature: Between National and International Contexts* și propune abilitarea domnului lector universitar Cătălin Ghiță pentru conducerea de doctorat în domeniul Științelor umaniste, Filologie.

#### **COMISIA DE ABILITARE / HABILITATION COMMISSION**

**NUMELE și Prenumele /Semnătura/ SURNAME and Forename Signature**

Prof. univ.dr.Mircea A. DIACONU,   
Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava , președinte

Prof. univ.dr.Gheorghe MANOLACHE,   
Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, membru

Prof. univ.dr. Iulian BOLDEA   
Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș, membru

